

Loovindighed. Jeg ſkal overlade til det ærede Medlem for Aalborg (S. Steffenſen) at tage ſpecielt godt af dette Kurſus, og jeg ſkal for mit eget Vedkommende kun opfordre det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds til dog, forinden han begynder at give dette Kurſus, ſelv at tage et Kurſus i Indenadslæsning; naar han gjør det, vil han maatte ſe, at det Forſlag, han har gjort til Gjenſtand for ſin Kritik, omhandler ſlet ikke denne Forordning af 1845, ſom han i den ſtørſte Del af ſit Foredrag henviſte til og nærmere udtalte ſig om, men i vor Henviſning tales der kun om Ophævelse af den Beboerne af Hammerum Herred ved Reſkript af 14de Februar 1741 hjemlede Ret til overalt i Danmark at forhandle de i Herredet ved Huſſid forarbejdede Uldvarer. Andet tales der ikke om i vort Forſlag; den almindelige, i Forordningen fra 1845 hjemlede Ret for alle Landboere, er hverken berørt af Forſlaget eller omtalt i det. Deri er kun omtalt den exceptionelle Ret, ſom er givet Beboerne i Hammerum Herred, og naar den høitærede Indenrigsminiſter ſiger, at han ikke kan indſe Andet, end at ſaa vel Forordningen af 1845 ſom Næringsloven hjemle omtrent den ſamme Frihed for alle Landets Beboere, ſelv om nu Reſkriptet af 1741 blev ophævet, ſaa vil jeg dertil ſige, at det have vi ikke det Allermindſte imod. Vi omtale ikke nogetſomhelſt Andet end det Exceptionelle, der er givet Beboerne i Hammerum Herred, og naar man ſiger, at dette i Virkeligheden ikke gaar ud over de andetſteds hjemlede Friheder, ſaa ſiger jeg, at det kan alſammen være det ſamme. Naar man dog imidlertid miſbrugte dette Reſkript paa en ſaadan Maade, at der, idetmindſte efter hvad der ſiges, er udfædt Legitimationer til over 500 Perſoner i Hammerum Herred til at vandre omkring, ſaa ſiger jeg, at, ſaalænge de ſaaledes fra Hammerum Herred udfædte Legitimationer anſes for at have nogen Betydning, er der ogſaa Grund til at ønske, at dette Exceptionelle hæves. Mindretallet har i ſit Forſlag aldeles ikke ſøgt at gjøre noget Indgreb i den almindelige Næringsfrihed eller i de almindelige Regler, ſom i den Retning ere tilſtaaede Befolkningen, men kun villet hævde, at et enkelt Herreds Beboere ikke ſhulde kunne have noget Exceptionelt, noget Særligt fremfor de øvrige Herreders Beboere. Derfor forekommer det mig, at det ærede Medlem, der med ſaa ſtor Overlegenhed er ſaa venlig at ville belyſe vor Uvidenhed og Dumhed osv., ſkulde læſe lidt rigtigere, eller hvis han ikke kan læſe, tage et Kurſus i Indenadslæsning, forinden han optræder med en ſaa overdreven, belærende Mine. Da kunde han maatte have forſtaaet ſig ſelv for en hel Del af den ſtore Ueilighed, han har gjort ſig med denne Sag.

S. C. Steffenſen: Efter den Udtaleſe, vi hørte nu af det ærede Medlem for Thisted

(Sagd), kan jeg fatte mig i Korthed. Jeg ſkal blot ſætte en enkelt Bemærkning til. Det synes, ſom om det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) ligesom ogſaa den høitærede Miniſter antage, at dette Reſkript af 1741 er helt forsvundet paa Grund dels af Forordningen af 23de April 1845, dels af Næringsloven af 29de December 1857. Det tror jeg imidlertid er en Feiltagelſe, og det er netop det, der er Grunden til, at Mindretallet foreslaar dette Andragende henviſt til Indenrigsminiſteren. Sagen er nemlig den, at diſſe 500 Bevillinger, der ere udfædte af Herredsfogden i Hammerum Herred, ere ikke udfædte i Genhold til Forordningen af 23de April 1845, hvilken jo ogſaa omtaler Paas til at drage rundt med Landmandsprodukter, men paaberaaber ſig udtrykkelig Reſkriptet af 1741. Hvis det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds vil have et Beviſ derved, kan han foruden mange andre Steder finde det ſ. Ex. i en Overrettsdom af 8de Februar 1875, ſom findes i „Ueſkript for Retſvaesen“ for 1875, Side 501. Men da der alſaa er Diſput, om dette Reſkript exiſterer med Rette eller ikke, medens det paa den anden Side er viſt, at Herredsfogden i Hammerum Herred udfædte Paas i Genhold til det, synes der heri at være en yderligere Grund til at henviſe dette Andragende til Miniſteren, for at vi kunne ſaae dette underſøgt, og Herredsfogden i Hammerum Herred, derjom det maatte viſe ſig, han ikke har havt Ret til at udfædte Paas i Genhold til dette Reſkript, kan blive ſtoppet deri. Jeg ſkulde tage meget feil, om man ikke ved at ſige til ham, at det maa han ikke gjøre, vil gjøre ham en ſtor Belgjerning, Noget, der vil være ham meget behageligt, og hvis det ærede Medlem for Sorø og den høitærede Miniſter have Ret i, at dette Reſkript ikke har nogen Betydning, er det jo i ſin Orden, at Hammerum Herred og alle andre ligefællede Herreder ſaae Underretning om, at de herefter ſhulde lade være med at udfædte Bevillinger i Genhold til dette Reſkript. Naar man ikke tillægger dette Reſkript nogen faktisk Betydning, maa jeg dog udtale, at det er noget ganſke Mærkværdigt, at man aldrig har hørt nogen Klage over de Paas, der udfædtes i Genhold til Forordningen af 23de April 1845, men derimod have Klagerne altid dreiet ſig om diſſe Udhandlerne. Der maa dog alſaa være noget Giendommeligt tilſtede derved i Almindelighed. Jeg ſkal ikke nu indlade mig paa det intereſſante Spørgſmaal om, hvad det Giendommelige derved er, om det ſ. Ex. muligviſ er det, at al Fabrikation af Uldvarer i Hammerum Herred wiilkaarlig bliver til Huſſid, ſaaledes at, ſelv om En oprettede en ſtor Fabrik derovre for Tilvirkning af Uldvarer, bliver det Huſſid, eller om det Giendommelige ligger i noget Andet. Det ſkal jeg ikke underſøge, men blot ſlaa faſt, at dette Reſkript, hvad enten det nu er retlig gjældende eller ikke, alligevel ſpøger